

520
03.10.2018

4178

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 03.10.2018

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

Anayasa'nın 56. Maddesi "Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların ödevidir" demektedir.

AKP iktidarının halk sağlığını ve doğal yaşamı yok sayan enerji politikaları sebebiyle Türkiye tarımında önemli bir yere sahip olan ve halkının en önemli geçim kaynağı zeytin, yaş ve kuru incir üreticiliği olan Aydın ili, sınırlarının %80'ine yayılmış olan jeotermal enerji santrallerinden salınan gazlar ve akışkanların havaya, suya ve toprağa karışması, bu atıkların Menderes Çayı'na bırakılması, tarım arazileri ve ürünleri, doğal yaşam, insan sağlığı ve bölgenin ekosistemi üzerindeki olumsuz etkileri nedeniyle Aydın halkının bugün karşı karşıya olduğu sağlık sorununda büyük paya sahiptir.

Jeotermal Elektrik Santrallerinin denetimsizliği, açığa çıkan akışkanların JES Kanunu çerçevesinde uygun olarak yapılmış jeotermal kuyularına değil de çevredeki akarsulara verilmesi, toprağa ve suya karışan akışkanlar, ağaçların ölmesine, havaya karışan gazlar, incir ağaçlarının hastalanmasına, kalitesinin düşmesine neden olmuştur. Aydın Tabip Odası'nın açıkladığı raporlar Aydın'da tarımın özellikle de incir üretiminin yavaş yavaş öldüğünü ortaya koymaktadır. Aydın'da tarımın yok olmaya başladığını ortaya koyan bu veriler yok oluşun sebebinin jeotermal elektrik santralleri olduğunu göstermektedir.

Aydın İncirliova ilçesi Kızılcaköy Mahallesi yakınlarında açılmak istenen 120 jeotermal kuyu ve santrali (JES) ile Aydın Çevre İl Müdürlüğü sitesinde yayınlanan ÇED Proje tanıtım dosyası JES sondajlarının çok önemli bir bölümünün incir bahçesi ve birinci sınıf tarım arazisinde yer aldığı, proje sahasının 3573 sayılı Zeytincilik Yasası ile belirtilen alanlar içinde olmadığı PTD'de yazmasına rağmen Balıkköy'de açılan kuyuların arazi özneliği sütununda **zeytinlik ve incir bahçesi** olduğu, proje alanı ve yakın çevresinde **6 bitki türü endemik** olup bu türlerin bir tanesi "**tehdit altına girebilir**" kategorisi içerisinde yer aldığını göstermektedir. Üstelik proje tanıtım dosyasında (PTD) firmanın açılacak kuyuların bölgede yapılacak başka JES'lerde de kullanılabileceği belirtilmektedir.

4178

Aydın, İncirliova ilçesi, Kızılcaköylüleri göz göre göre yapılan bu insan sağlığı katliamına, doğa katliamına, ekmeklerine, emeklerine el konulmasına izin vermemek adına JES'e karşı günlerdir çadır kurup nöbet tutmaya devam ediyor.

Bu bağlamda;

- 1- Aydın'da inşa edilen JES kuyularının zeytinlik ve incirlik gibi tarım alanları, bizzat köy, mahalle gibi yerleşim yerlerinin içi gibi yerlere yapıldığı basına yansımaktadır. JES firmalarının bu şekliyle kanun dışı hareket ediyor olabilmelerinin **sebebi Bakanlığımızın** denetim eksikliğinden mi kaynaklanmaktadır?
- 2- Aydın'da bulunan JES'lerin kaç tanesi 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'na uygun inşa edilmiştir? Kanuna aykırı uygulamalar konusundaki yaptırımlarınız neler olmuştur?
- 3- JES'lerin çevreye ve insan sağlığına zararları ve bu zararların önlenmesi ile ilgili çalışmalarınız nelerdir? Bakanlığınız tarafından toprağa, havaya ve yer altı- üstü sulara karışan zehirli atıkların ölçümü yapılmış mıdır? Yapılmış ise ölçüm sonuçları nelerdir? Yapılmamış ise niçin yapılmamıştır?
- 4- AKP hükümetleri boyunca uygulanan, ekolojik bir bakış açısından yoksun, halkın sağlığını ve ekosistemin geleceğini görmezden gelen, sadece ve sadece sermayeyi destekleyen enerji politikalarınızda bir değişikliğe gitme planlamanız mevcut mudur?
- 5- JES'lerden kaynaklı sağlık sorunlarıyla ilgili bakanlığınıza ulaşan şikâyetler bulunmakta mıdır? Bu şikâyetlerde JES'lerin yoğunlaşmaya başladığı 2012 yılından bu yana bir değişiklik görülmüş müdür? Şikâyetleri giderme konusunda ne gibi önlemler alınmıştır?
- 6- Bakanlığınızın Aydın'da yetiştirilen tarım ürünlerinin taşıdığı ağır metaller ile ilgili tespitleriniz nelerdir? Ağır metallerin rastlandığı ürünler hangileridir? Bu durumdan kaynaklanan sorunların giderilmesi konusunda yaptığınız çalışmalar nelerdir?
- 7- Çiftçilerin JES'lerden kaynaklanan zararlarını karşılamaya dönük çalışmalarınız nelerdir?
- 8- Proje alanı ve yakın çevresinde 20 sürüngen türü tespit edilirken bu türlerden 11 tanesi Bern Sözleşmesi'ne göre Ek-II listesinde, 9 tür ise Ek-III listesinde bulunmakta. 72 kuş türünün tespit edildiği proje alanında bu türlerden 49 tür Bern Sözleşmesi'ne göre EK-II listesinde, 16 tür EK-III listesinde yer almakta. Bern Sözleşmesi'ne göre çeşitli derecelerde koruma altında bulunan 19 memeli türünün tespit edildiği proje alanında tüm hayvanların korunmasına dönük ne tür önlemler alınması düşünülmektedir?